

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623200100
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623200100.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti V. I., nar. XX. XX. XXXX, Y. I., nar. X. XX. XXXX, a Y. I., nar. X. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, deti matky W. I., nar. X. X. XXXX, trvale bytom R. XXXX/XX, W. I., a otca V. I., nar. X. X. XXXX, trvale bytom R. XXXX/XX, W. I., v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie:

Otec j e až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod spisovou značkou 1P/7/2023, p o v i n n ý prispievať na výživu každého z maloletých detí V. I., nar. XX. XX. XXXX, Y. I., nar. X. XX. XXXX, Z. Y. I., nar. X. XX. XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky maloletých.

II. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšnej časti z a m i e t a .

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 12. 1. 2023 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd uložil otcovi povinnosť, do rozhodnutia vo veci samej, prispievať na výživu maloletých detí vo výške 70,-eur na každé dieťa, vždy do 20. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky.

2. Oba podané návrhy, t. j. vo veci samej a vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, matka odôvodnila tým, že s otcom mal. detí nežije v spoločnej domácnosti. Otec sa o deti nezaujíma, neprispieva na ne žiadnym spôsobom. Matka s deťmi býva pri svojej matke, kde má vyčlenené bývanie. V. navštevuje strednú školu - Odborné učilište. ul. Z., odbor cukrár. Y. Z. Y. navštevujú ZŠ S.. Z.. G.. Príjmom matky je rodičovský príspevok a prídavky na dieťa, spolu vo výške 370,-eur. Na bývanie prispieva 100,-eur mesačne, 160,- eur stál nákup vecí mal. V. pri nástupe na strednú školu. Desiaty a cestovné pre deti predstavujú 100,-eur. Keď sú deti choré, lieky stoja 80,-eur. Nemajú platené aktivity. Ďalej má bežné výdavky na nákup stravy, oblečenia, drogérie. Matke finančne vypomáha jej partner. Otec sa žiadnym spôsobom o deti nestará. Má ďalšie dve vyživovacie povinnosti.

3. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš na žiadosť súdu vypracoval správu o pomeroch v rodine zo dňa 23. 1. 2023, v ktorej sa uvádza, že príjmom W. I. je rodičovský príspevok za poručníctvo mal. G. I. a prídavky na deti, spolu vo výške 370,-eur. Svojej matke prispieva na chod domácnosti, a z týchto peňazí sa uhrádza deťom cestovné do školy a desiaty. Mal. deti nechodia na obedy v škole. Mal. V. navštevuje Odborné učilište, odbor pekár, nákup pracovného oblečenia na začiatku školského roka stál

160,-eur. Mal. Y. Z. Y. navštevujú Základnú školu Z. G., denne dostávajú na cestu a vreckové 2 -3,- eurá. V. dostáva aj 5,-eur. Deti nenavštevujú krúžky. Prekonali bežné ochorenia, keď boli naposledy choré lieky stáli 12,-eur. Mal. deťom sa kupuje pravidelne oblečenie, naposledy za 100,-eur. Matke finančne vypomáha jej partner a stará matka. Otec na výživu matke neprispel žiadnym spôsobom. Matka podala aj návrh na rozvod manželstva. Otec V. I. býva so svojou partnerkou I. C. a ich deťmi B. Z. G. v dvojizbovom mestskom nájomnom byte na adrese R. XXXX/XX, W. I.. V jednej izbe je manželská posteľ, na ktorej spávajú všetci štyria. V druhej izbe má priestor mal. V. I., keď je na návšteve u otca. Otec má vytvorené podmienky na výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Mal. V. je s ním v kontakte, mal. Y. a mal. Y. sa s ním stretávajú sporadicky. Nájomné je vo výške 250,-eur aj s energiami, ďalej sa hradí wifi 20,-eur, osobný bankrot 15,-eur, dlh na nájomnom je vo výške 50,-eur. Voda je na kartu, pevné palivo bolo zabezpečené, v domácnosti je zavedený plyn. Otec nevedel uviesť presné platby za nákup kočíka, oblečenia pre deti, kredit telefónu. Je nezamestnaný, nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Príjem domácnosti tvorí rodičovský príspevok a prídavky na dieťa jeho priateľky, spolu vo výške 330,-eur. Matka uviedla, že má SMS správu od priateľky otca, že otec chodí pracovať, brigádnicky si privyrába. Maloleté deti sa zhodne vyjadrili, že chcú bývať pri matke.

4. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“): Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 366 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Podľa § 2 ods. 1 a ods. 2 CMP: Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP: Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 363 CMP: Súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

12. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“): Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 28 ods. 2 ZR: Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR: Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 75 ods.1 ZR: Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov: Za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/601/20210119.html>> spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 107,03 eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa a o nezaopatrené dieťa.

17. Civilný mimosporový poriadok ako špeciálny právny predpis (lex specialis) obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (§ 360 a nasl. CMP): vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach výživného (§ 366 CMP), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP). Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného podľa § 366 CMP z dôvodu, že s otcom detí nežijú v spoločnej domácnosti a otec jej na výživu detí nijako neprispieva, pričom jej príjmami sú len prídavky na deti, ktoré nepokrývajú ani základné výdavky.

18. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľku (matku).

19. Predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana a záujem maloletých detí, ktorý je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, najmä oboznámením sa s návrhmi matky a správou podanou orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia.

20. Z návrhu matky a zo správy podanej orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately mal súd osvedčené, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti. Otec má novú rodinu s ktorou momentálne žije v spoločnej domácnosti. Jediným príjmom matky maloletých detí je rodičovský príspevok za poručníctvo a prídavky na dieťa spolu vo výške 370,-eur. Bez finančnej pomoci partnera a jej matky by, vzhľadom na svoje príjmy, nedokázala zabezpečiť ani základné potreby maloletých detí. Matka toho času býva s deťmi pri svojej matke, na chod domácnosti jej prispieva. Podľa údajov

v registri Sociálnej poisťovni otec nie je zamestnaný a nie je poberateľom dávok nemocenského, dôchodkového, úrazového poistenia, ani poistenia v nezamestnanosti. Príjem domácnosti otca tvorí rodičovský príspevok a prídavky na dieťa jeho priateľky, spolu vo výške 330,-eur.

21. Na základe vyššie uvedeného mal súd osvedčené, že v danej veci je ohrozený zdravý vývoj a výživa maloletých detí, a vyžaduje sa okamžitá úprava pomerov účastníkov konania formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej, keďže o výživnom na maloleté deti nebolo doposiaľ rozhodované. V záujme ochrany maloletých, a to najmä ich telesného a duševného vývinu a dôstojnosti, považoval súd za potrebné určiť otcovi výšku vyživovacej povinnosti, ktorá bude v nevyhnutnej miere slúžiť na zabezpečenie základných potrieb maloletých detí, keďže zo spisového materiálu vyplýva, že od otec na výživu maloletých detí neprispieva žiadnou finančnou čiastkou a ani materiálne. Z uvedených dôvodov súd uložil povinnosť otcovi prispievať na výživu maloletých detí vo výške 30 % zo sumy životného minima, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 32,11 eura mesačne, a to na každé z nezaopatrených maloletých detí.

22. O výške výživného bolo rozhodnuté v zmysle § 62 ods. 3 ZR ako o minimálnej zákonnej výške výživného, keďže súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť operatívne zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Bez ohľadu na to, aký má otec príjem, a či má príjem, a aké sú jeho majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby maloletých, je povinný zo zákona prispievať na výživu maloletých detí aspoň v minimálnom rozsahu, čo je aktuálne 32,11 eura mesačne na každé nezaopatrené dieťa. Výživné je otec povinný platiť vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany obidvoch rodičov. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietol (výživné nad rámec nevyhnutnej miery).

23. O návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie a následne, po vyhodnotení jednotlivých dôkazov, rozhodne v súlade so záujmami maloletých detí, a teda určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám detí a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného rodiča.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v 3 vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359, § 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP)